

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 115/08-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti B., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. E. S., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podnikateľ podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sž-o-KS 78/2006 a jeho rozsudkom z 24. apríla 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 S 313/05 zo 17. mája 2006, rozhodnutím Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Bratislave sp. zn. P/1144/05/04 z 20. septembra 2005 a rozhodnutím Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Žiline pre Žilinský kraj sp. zn. P/1144/05/04 z 2. februára 2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti B., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. augusta 2007 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti B., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva podnikat' zaručeného v čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 SŽ-o-KS 78/2006 a jeho rozsudkom z 24. apríla 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 S 313/05 zo 17. mája 2006, rozhodnutím Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Bratislave (ďalej len „ústredný inšpektorát SOI“) sp. zn. P/1144/05/04 z 20. septembra 2005 a rozhodnutím Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Žiline pre Žilinský kraj (ďalej len „inšpektorát SOI“) sp. zn. P/1144/05/04 z 2. februára 2005.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že inšpektorát SOI uložil sťažovateľke rozhodnutím sp. zn. P/1144/05/04 z 2. februára 2005 pokutu v sume 250 000 Sk za porušenie ustanovenia § 5 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) z dôvodu, že vo filiálke B., s. r. o., P., R., v čase kontroly vykonanej 15. decembra 2004 jeho inšpektori zistili, že predaj pyrotechnických predmetov nebol v čase kontroly zabezpečený spôsobom, ktorý umožňuje ich riadne a bezpečné vykonávanie. Podľa názoru inšpektorátu SOI pyrotechnické predmety II. a III. triedy boli voľne vystavené a boli predávané samoobslužným spôsobom bez trvalej prítomnosti kvalifikovaného predavača, ktorý mal kupujúceho upozorniť na dodržiavanie návodu na používanie a na jeho požiadanie mu podať vysvetlenie.

Proti označenému rozhodnutiu inšpektorátu SOI podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol ústredný inšpektorát SOI rozhodnutím sp. zn. P/1144/05/04 z 20. septembra 2005 tak, že odvolanie sťažovateľky zamietol a rozhodnutie inšpektorátu SOI potvrdil.

Sťažovateľka 5. októbra 2005 podala krajskému súdu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ústredného inšpektorátu SOI domáhajúc sa jeho zrušenia vrátane zrušenia rozhodnutia inšpektorátu SOI. Krajský súd rozsudkom č. k. 2 S 313/05-20 zo 17. mája 2006 zrušil odvolaním napadnuté rozhodnutia ústredného inšpektorátu SOI a inšpektorátu SOI a vec vrátil na ďalšie konanie.

Proti rozsudku krajského súdu podal odvolanie ústredný inšpektorát SOI, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 6 SŽ-o-KS 78/2006 z 24. apríla 2007 tak, že rozsudok krajského súdu, ako aj rozhodnutie ústredného inšpektorátu SOI v spojení s rozhodnutím inšpektorátu SOI zmenil tak, že sťažovateľke uložil pokutu v sume 100 000 Sk. Vo zvyšku žalobu zamietol.

Podľa sťažovateľky sťažnosťou označené správne orgány a najvyšší súd nesprávne interpretovali a v rozpore s ústavou aplikovali na daný prípad § 8 ods. 3 vyhlášky Slovenského banského úradu č. 536/1991 Zb. o pyrotechnických výrobkoch v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 398/1999 Z. z. (ďalej len „vyhláška“), čím došlo podľa nej k porušeniu čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy a k porušeniu základných práv podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka tvrdí, že zákonodarca v § 8 ods. 3 vyhlášky ustanovil iba povinnosť upozorniť kupujúceho na dodržanie návodu na používanie, avšak neustanovil formu upozornenia. Pyrotechnické výrobky boli v okolnostiach daného prípadu predávané samoobslužným spôsobom, avšak o tejto forme predaja sa vyhláška výslovne nezmiňuje.

Sťažovateľka postupovala pri predaji pyrotechnických výrobkov tak, že požadovanú informáciu o zaobchádzaní s nimi priložila k týmto výrobkom formou „*viditeľnej vývesky*“. V spojitosti s tým sťažovateľka zdôrazňuje, že predavač kvalifikovaný v zmysle vyhlášky je sústavne prítomný v predajni „*na vopred stanovenom mieste*“ a kupujúci ho môže kedykoľvek požiadať o bližšie vysvetlenie. Navyše v písomnom upozornení je uvedené, že „*bližšie informácie - vysvetlenie podá pracovník v kancelárii vedúceho*“.

Podľa názoru sťažovateľky uvedeným postupom boli z jej strany dodržané všetky povinnosti, ktoré pre ňu vyplývajú z § 8 ods. 3 vyhlášky, a preto neexistoval dôvod na to, aby jej bola uložená pokuta.

K namietanému porušeniu základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy v spojení čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy sťažovateľka (keďže jedným z predmetov podnikania je aj predaj pyrotechnických predmetov) uviedla: „*Opakované uloženie pokút za porušenie ust. § 5 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa za predaj pyrotechniky v identických prípadoch znemožňovali sťažovateľke dosahovať v danom období zisk a mali na podnikanie sťažovateľky takmer likvidačný účinok, pričom predaj tovaru je elementárnou zložkou jej podnikania. SOI v priebehu roku 2004 uložila sťažovateľke v identických prípadoch za predaj pyrotechniky pre porušenie § 5 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa pokuty spolu vo výške 18.400.000,- Sk.*“

Sťažovateľka uviedla, že z celkovej sumy uložených pokút už uhradila „*značnú sumu peňazí*“ a ďalšie platby za uložené pokuty „*ohrozujú jej disponibilitu s finančným zdrojom, ktoré sú nevyhnutné na úhradu nákladov vznikajúcich v súvislosti s udrжанím plynulosti jej podnikateľskej činnosti, a tým má takéto nezákonné a protiústavné ukladanie pokút, ako v tomto prípade, likvidačný účinok na samotné podnikanie sťažovateľky*“.

V súvislosti s tým sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd odložil v zmysle § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) „*vykonateľnosť rozsudku Najvyššieho súdu*“.

SR č. 6 Sž-o-KS 78/2006 zo dňa 24. 4. 2007 (...) až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej“.

Podľa názoru sťažovateľky porušenie čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy bolo spôsobené tým, že „sťažnosťou dotknuté správne orgány, ako aj Najvyšší súd Slovenskej republiky nezákonne, presahujúc kompetencie im dané, uložili v predmetných správnych konaniach a v konaní pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky sťažovateľke pokutu za nedodržanie povinnosti, ktoré vo vyhláske, či v zákone nie sú stanovené, a teda v rozpore so zákonom a nie na základe zákona, ako to ustanovuje Ústava v čl. 13 ods. 1 písm. a), a tým zároveň porušili aj čl. 2 ods. 2 Ústavy, pretože tieto orgány verejnej moci nekonali v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon, ale naopak, konali nad jeho rámec“.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľka uviedla, že „bolo porušené aj jej právo na spravodlivý proces, vzhľadom na skutočnosť, že Najvyšším súdom Slovenskej republiky bola uložená pokuta, síce v nižšej výške ako sťažnosťou dotknutými správnyimi orgánmi, ale za porušenie povinností, ktoré zákon, či iný právny predpis sťažovateľke neukladá. Sťažovateľka sa domnieva, že postup sťažnosťou dotknutých správnych orgánov bol nezákonný a protiústavný, rovnako ako aj predmetné rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a takéto konanie správnych orgánov je neprípustné a neakceptovateľné“.

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol vo veci sťažnosti týmto nálezom:

„Základné právo spol. B., s. r. o. podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy a právo na súdnu a inú právnu ochranu garantované podľa čl. 46 ods. 1, 2 Ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru bolo porušené postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Sž-o-KS 78/2006 zo dňa 24. 04. 2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 28. 06. 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu

v Bratislave č. 2 S 313/05-20 zo dňa 17. 05. 2006, v nadväznosti na rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave č. P/1144/05/04 zo dňa 20. 09. 2005 a rozhodnutie Inšpektorátu SOI v Žiline pre Žilinský kraj č. P/1144/05/04 zo dňa 02. 02. 2005.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Sž-o-KS 78/2006 zo dňa 24. 04. 2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 28. 06. 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. 2 S 313/05-32 zo dňa 17. 05. 2006, rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave č. P/1144/05/04 zo dňa 20. 09. 2005 a rozhodnutie Inšpektorátu SOI v Žiline pre Žilinský kraj č. P/1144/05/04 zo dňa 02. 02. 2005 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.“

Zároveň žiadala priznať jej trovy právneho zastúpenia spolu v sume 9 043 Sk s DPH.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľky, ktorá je v tomto prípade zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom. Preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o porušení tých práv, vyslovenia porušenia ktorých sa sťažovateľka domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy [čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a)], ktoré sťažovateľka uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť širšej argumentácie sťažovateľky (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07, IV. ÚS 104/08).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie základného práva podnikat' zaručeného v čl. 35 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sž-o-KS 78/2006 a jeho rozsudkom z 24. apríla 2007 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 S 313/05 zo 17. mája 2006, rozhodnutím ústredného inšpektorátu SOI sp. zn. P/1144/05/04 z 20. septembra 2005 a rozhodnutím inšpektorátu SOI sp. zn. P/1144/07/04 z 2. februára 2005.

1. Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie svojich označených práv rozhodnutím ústredného inšpektorátu SOI sp. zn. P/1144/05/04 z 20. septembra 2005 a rozhodnutím inšpektorátu SOI sp. zn. P/1144/05/04 z 2. februára 2005, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. O ochrane práv sťažovateľky, porušenie ktorých namieta vo vzťahu k označenému rozhodnutiu ústredného inšpektorátu SOI, rozhodol na základe jej žaloby o preskúmanie zákonnosti tohto rozhodnutia ústredného inšpektorátu SOI (domáhajúc sa zároveň zrušenia rozhodnutia inšpektorátu SOI sp. zn. P/1144/05/04 z 2. februára 2005) krajský súd, ktorý ako už bolo uvedené, rozsudkom sp. zn. 2 S 313/05 zo 17. mája 2006 zrušil odvolaním napadnuté rozhodnutia ústredného inšpektorátu SOI a inšpektorátu SOI a vec vrátil na ďalšie konanie.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie jej základných práv označenými rozhodnutiami ústredného inšpektorátu SOI a inšpektorátu SOI pri predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 35 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovorom rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 6 SŽ-o-KS 78/2006 z 24. apríla 2007, ktorým zmenil rozsudok krajského súdu sp. zn. 2 S 313/05 zo 17. mája 2006, je zjavne neopodstatnená.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Ústavný súd ďalej pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležité zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť fyzickú osobu alebo právnickú osobu pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ju pred takými zásahmi do jej práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia výkonu súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom s nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Z obsahu sťažnosti a z k nej pripojených písomností vyplýva, že jej podstatou (ideovým základom) je nesúhlas sťažovateľky s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v sťažnosťou napadnutom rozsudku:

«Sťažovateľka je toho názoru, že sťažnosťou dotknuté správne orgány a Najvyšší súd Slovenskej republiky nesprávne interpretovali a v rozpore s Ústavou aplikovali na daný prípad ust. § 8 ods. 3 vyhlášky č. 536/91 Zb. o pyrotechnických výrobkoch. Najvyšší súd SR dospel k záveru, že „(...) Len takýto pracovník, ak je osobne prítomný, vie náležite poučiť a upozorniť spotrebiteľa tak, ako to vyžaduje vyhláška (...), ďalej „tento nedostatok nie je možné podľa názoru odvolacieho súdu odstrániť písomnou informáciou (...) a ďalej „(...) uloženie sankcie bolo dôvodné, nakoľko § 8 ods. 3 vyhlášky sa vzťahuje aj na samoobslužný predaj.

Podľa názoru sťažovateľky následkom vyššie uvedenej interpretácie zákona o ochrane spotrebiteľa a vyhlášky o pyrotechnických výrobkoch boli porušené čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy a základné práva sťažovateľky v čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1, 2 Ústavy.»

Najvyšší súd v písomnom vyhotovení odôvodnenia svojho rozhodnutia najprv oboznámil výrok prvostupňového rozsudku a dôvody, ktoré viedli sťažovateľku na jeho napadnutie odvolaním. Po oznámení návrhu žalovaného na rozhodnutie najvyšší súd uviedol dôkazné prostriedky, o ktoré doplnil dokazovanie, a tiež právne normy, v intenciách ktorých vykonal „*preskúmanie veci*“ a z ktorých vychádzal pri tvorbe svojho právneho názoru, resp. záveru. [Citoval príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhlášky]. Potom sa zaoberal podstatnou časťou odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia, najmä jeho výkladom „*sporného*“ ustanovenia § 8 ods. 3 vyhlášky (podľa ktorého „*predavač je povinný pri predaji pyrotechnických predmetov uvedených v odseku 2 upozorniť kupujúceho na dodržanie návodu na používanie a na požiadanie podať vysvetlenie*“). V danom prípade krajský súd dospel k záveru, že «*text tohto ustanovenia nie je možné jednoznačne vyložiť pre prípad predaja pyrotechnických výrobkov samoobslužnou formou predaja, nakoľko na takúto formu predaja vyhláška nemyslela.*

Podľa názoru krajského súdu pri takejto forme predaja funkcia predavača v obchode neexistuje, pretože kupujúci si sám výrobok z ponuky vyberie, z regála zloží a vloží do nákupného vozíka a pri pokladnici zaplatí jeho kúpnu cenu. Inak vyjadrené, pri samoobslužnej forme predaja nie je možné jednoznačne definovať, kto je predavačom a teda kto a akým spôsobom by mal plniť povinnosti vyplývajúce z ustanovenia § 8 ods. 3 vyhlášky.

Pri definovaní pojmu predavač, ako „ten kto predáva“, resp. „ten, ktorý predaj výrobkov realizuje v priamom styku s kupujúcim tzv. pultovým spôsobom“, vychádzal krajský súd z Krátkeho slovníka slovenského jazyka ako aj z logického a právneho výkladu. Na základe tejto úvahy dospel napokon k záveru, že ak žalobca túto nejasnosť právnej úpravy riešil tým, že požadovanú informáciu o pyrotechnických výrobkoch realizoval formou písomnej informácie s oznamom k týmto výrobkom, nie je možné takéto jeho konanie považovať za nedodržanie povinnosti vyplývajúcej z § 8 ods. 3 vyhlášky.»

Následne najvyšší súd prezentoval svoju interpretáciu a aplikáciu predmetnej právnej normy na posudzovanú vec:

«Odvolací súd nemôže súhlasiť s právnym názorom krajského súdu pokiaľ ide o interpretáciu a aplikáciu ustanovenia § 8 vyhl. č. 536/1991 Zb. o pyrotechnických výrobkoch.

Odvolací súd poukazuje na to, že pri výklade právneho predpisu je potrebné okrem gramatického a logického zmyslu vychádzať aj z tzv. „ducha zákona“, t. j. z účelu, ktorý zákonodarca jeho prijatím sledoval.

Vyhláška o pyrotechnických výrobkoch bola prijatá Slovenským banským úradom ako všeobecne záväzný právny predpis za účelom upravenia podrobností o pyrotechnických výrobkoch.

V predmetnom prípade je definícia pojmu „predavač“ pre potreby tejto vyhlášky, obsiahnutá v § 8 ods. 2 vyhlášky. Z kontextu tohto ustanovenia vyplýva, že to môže byť len fyzická osoba, pretože len takáto osoba môže absolvovať školenia resp. splňať kvalifikačné predpoklady. Právnická osoba tieto podmienky môže splňať len nepriamo – prostredníctvom zodpovedných pracovníkov – fyzických osôb.

Pokiaľ ide o ustanovenie § 8 je zrejmé, že jeho zmyslom je zabezpečiť, aby predmety ktoré si vyžadujú zvlášťne zaobchádzanie a takým pyrotechnické výrobky nepochybne sú, boli predávané pod odborným dohľadom, ktorý za súčasných podmienok vývoja vedy a techniky vie zabezpečiť jedine kontrola pracovníkmi – predavačmi, ktorí prešli špeciálnym školením. Len takýto pracovník, ak je osobne prítomný, vie náležite poučiť a upozorniť spotrebiteľa tak, ako to vyžaduje vyhláška pri predaji pyrotechnických výrobkoch II. triedy a predmetov T1. Iba týmto spôsobom môže predávajúci zabezpečiť splnenie všeobecnej povinnosti týkajúcej sa bezpečnosti predaja výrobkov, ktorá pre neho vyplýva z ustanovenia § 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a v tomto kontexte aj z ustanovenia § 9 ods. 3 vyhlášky.

Tento nedostatok nie je podľa názoru odvolacieho súdu možné odstrániť písomnou informáciou nachádzajúcou sa pri voľne uloženom pyrotechnickom tovare, na koho sa spotrebiteľia majú v prípade potreby obrátiť, ako tomu bolo pri kontrole dňa 15. decembra 2004.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že uloženie sankcie bolo dôvodné, nakoľko § 8 ods. 3 vyhlášky sa vzťahuje aj na samoobslužný predaj. Je na zodpovednosti predávajúceho, akým spôsobom fyzickú prítomnosť „predavačov“ v zmysle § 8 ods. 2 pri regáloch s pyrotechnickými výrobkami zabezpečí.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že nedodržaním citovaných ustanovení vyhlášky č. 536/1991 Zb. došlo zo strany žalobcu k porušeniu § 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, a preto v časti (výroku) o vine za porušenie § 5 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov považoval žalobu za nedôvodnú a v tejto časti ju zamietol (§ 250ja ods. 3 veta druhá a § 259j ods. 1 OSP).»

Potom najvyšší súd odôvodnil výrok o zmene sumy sťažovateľke uloženej pokuty a rozhodnutie o trovách odvolacieho konania:

«Pokiaľ ide o námietku výšky uloženej sankcie a jej nezdôvodnenia, krajský súd sa touto otázkou vo svojom rozhodnutí nezaoberal, a preto odvolací súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry zisťoval, či rozhodnutie odporcu nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom, či jeho závery zodpovedajú zásadám logického myslenia a či podklady pre takýto úsudok boli zistené úplne a riadnym procesným postupom (rozhodnutie R č. 52/2003) a dospel k záveru, že správny orgán sa podrobne zaoberal dôvodmi jej uloženia, rozsahom následkov, ktoré môže zanedbanie bezpečnostných predpisov spôsobiť t. j. aj spoločenskou nebezpečnosťou takéhoto konania.

Pri jej ukladaní zohľadnil sortiment ponúkaných výrobkov, počet spotrebiteľov ako aj skutočnosť, že nezabezpečením trvalej prítomnosti zodpovednej školenej osoby, ktorá bude spotrebiteľov upozorňovať na dodržiavanie návodu na použitie, je možná aj neoprávnená manipulácia s pyrotechnickými výrobkami zo strany spotrebiteľa priamo v kontrolovanej prevádzkovej jednotke a preto sa odvolací súd plne stotožnil s dôvodmi rozhodnutia žalovaného, pokiaľ vyslovil zodpovednosť žalobcu za správny delikt.

Avšak pokiaľ žalovaný uložil pokutu vo výške 250 000 Sk, odvolací súd s poukazom na ustanovenie § 250i ods. 2 OSP zvažil výšku uloženej pokuty v súvislosti so zisteniami vyplývajúcimi z inšpekčného záznamu o kontrole zo dňa 15. decembra 2004, z ktorého vyplýva, že „... v čase kontroly nebol pri ponuke pyrotechnických predmetov II. triedy prítomný predavač s odbornou spôsobilosťou...“ pričom ani pri pokladni pokladnička nevedela pracovníkom žalovaného podať informácie k odpredanému výrobku.

Z uvedeného vyplýva, že konštatovanie porušenia predpisov o predaji pyrotechnických výrobkov sa viaže na konkrétny kontrolný nákup, tak ako je to zapísané

v zázname z kontroly a nie na nesprávny spôsob predaja vo všeobecnosti, nakoľko podklady na takýto záver sa v zázname z kontroly nenachádzajú.

Na základe vyššie uvedeného a berúc do úvahy skutočnosť, že kontrola dodržiavania predpisov, ktoré sú prijaté za účelom eliminácie rizika poškodenia majetku a zdravia spotrebiteľov, je opodstatnená, tak isto ako aj prísne sankcie v prípade ich porušenia, odvolací súd dospel k záveru, že pokuta vo výške 100 000 Sk je vzhľadom na všetky okolnosti prípadu primeraná tak z hľadiska represívneho ako aj preventívneho. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní zohľadnil aj zoznam jednotlivých kontrol vykonaných u žalobcu v priebehu roku 2004 a celkovú výšku žalovaným uložených pokút, ktorá by mohla nepriaznivo ovplyvniť hospodárenie žalobcu.

Odvolací súd preto uplatnil pri rozhodovaní zásadu plnej jurisdikcie a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil podľa § 220 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta a § 250j ods. 5 OSP s poukazom na § 250i ods. 2 OSP.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 244 ods. 2 OSP v spojení k § 250k ods. 1 OSP. Žalobca síce mal čiastočný úspech vo veci, ale len pokiaľ ide o výšku pokuty a nie pokiaľ ide o oprávnenosť samotnej sankcie. Žalovanému trovy odvolacieho konania nevznikli.»

Vychádzajúc z citovaného ústavný súd dospel k záveru, že namietaný rozsudok najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení a ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04). Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd vykonal v danej veci ústavne súladný výklad v tom čase platných právnych predpisov, ktorý nie je svojvoľný a nepopiera zmysel interpretovaných a použitých právnych noriem. Uvedený výklad najvyššieho súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Z rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že do odôvodnenia svojho rozsudku uviedol postup, akým dospel k záverom o zmene rozsudku krajského súdu, jeho rozsudok obsahuje výklad dotknutých právnych noriem, ktorý nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Najvyšší súd pri rozhodovaní „uplatnil zásadu plnej jurisdikcie a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa

zmenil podľa § 220 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 druhou vetou a s § 250j ods. 5 OSP s poukazom na § 250i ods. 2 OSP“.

V tejto situácii ústavný súd nemal dôvod spochybniť právny názor najvyššieho súdu.

Postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní napadnutého rozsudku nemožno podľa názoru ústavného súdu dávať do takej spojitosti s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, 2 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý by mohol byť predmetom posudzovania jeho ústavnosti v konaní o veci samej.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého postupu a rozhodnutia najvyššieho súdu. Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľka namietala porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1, 2 ústavy aj v spojitosti s postupom najvyššieho súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 6 Sž-o-KS 78/2006 a jeho rozsudkom z 24. apríla 2007, ktorým zmenil rozsudok krajského súdu tak, že v časti výroku o výške sankcie uložil sťažovateľke pokutu v sume 100 000 Sk. Sťažovateľka poukazuje na to, že okrem prístupu k súdu sa v čl. 46 ods. 1, 2 ústavy priznáva aj určitá kvalita súdneho konania, t. j. právo na spravodlivý proces.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že právo na súd, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces chráneného v čl. 46 ods. 1 ústavy je právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu). Právo na prístup k súdu v podstate upravuje aj čl. 46 ods. 2 ústavy, a to ako *lex specialis* (k čl. 46 ods. 1 ústavy) pre prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej správy.

Porušenie práva na súd, resp. prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy by v prípade sťažovateľky prichádzalo do úvahy vtedy, ak by podmienky na prístup k tomuto súdu ustanovené Občianskym súdnym poriadkom neboli zo strany najvyššieho súdu rešpektované spôsobom zjavne neopodstatneným alebo arbitrárnym. Inými slovami, ak by najvyšší súd tieto všeobecné podmienky prístupu k súdu vykladal vo vzťahu k sťažovateľke diskriminačne v porovnaní s ich výkladom vo vzťahu k iným subjektom domáhajúcim sa súdnej ochrany. V prípade sťažovateľky k takej situácii nedošlo, sťažovateľka po splnení zákonných podmienok mala priznané postavenie účastníka súdneho konania a najvyšší súd o jej návrhu meritórne rozhodol, aj keď nie v súlade s jej predstavami.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na podnikanie v zmysle čl. 35 ods. 1 ústavy ústavný súd poznamenáva, že k tomuto zásadne nemôže dôjsť postupom a rozhodnutím všeobecného súdu, ktorým tento uplatnil svoju právomoc spôsobom, ktorý zákon umožňuje. O takýto postup išlo aj v danej veci v prípade najvyššieho súdu, ktorý zákonom zverenú právomoc preskúmať rozhodnutie krajského súdu a rozhodnúť v danom prípade o jeho zmene uplatnil spôsobom upraveným príslušným hmotnoprávnym a procesnoprávnym predpisom.

Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Z tohto dôvodu už bolo bez právneho dôvodu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky. Ústavný súd vzhľadom na odmietnutie sťažnosti nemohol taktiež vyhovieť návrhu sťažovateľky na rozhodnutie o dočasnom opatrení spočívajúcom v odložení vykonateľnosti predmetného rozsudku najvyššieho súdu.

Nad rámec tohto rozhodnutia ústavný súd pripomína, že rovnako ako v prípade sťažnosti sťažovateľky rozhodol aj v iných konaniach, ktoré boli z hľadiska predmetu sťažnosti takmer identické (pozri napr. II. ÚS 273/07, II. ÚS 218/07, IV. ÚS 279/07, II. ÚS 18/08, III. ÚS 18/08, III. ÚS 16/08, IV. ÚS 104/08, III. ÚS 18/08).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2008